

Juguem ...

Guia d'activitats per a la
coeducació i la no violència de
gènere

© Acció Escolta de Catalunya

Carrer d'Avinyó 44

08002 Barcelona

Telèfon: 93 601 16 43

Fax: 93 342 90 48

Email: accioescolta@accioescolta.org

Web: <http://www.accioescolta.org>

Coordinació: Blanca Mateo (Grup d'acció d'Igualtat d'oportunitats)

Col·laboració: Olga Jorge, Fabian Mohedano (Equip de Renovació pedagògica), Mari-Cruz Lera (Associació L'Escletxa, punt d'informació sobre la violència domèstica), Carme Donaire (Escola Lliure el Sol)

Assessorament lingüístic: Montse Alba i Enric Vaquer

Fotografies: Fons documental d'Acció Escolta de Catalunya

Disseny i tractament informàtic: Olga Jorge

Impressió: Ecodisseny

1a Edició, Juguem ... Guia d'activitats educatives per a la coeducació i la no violència de gènere. 2004

S'autoritza la reproducció total o parcial d'aquest document per qualsevol mitjà o procediment informàtic, i la distribució d'exemplars de forma gratuïta, així com l'exportació o importació sempre i quan se n'indiqui la procedència. Aquest és un document al servei de l'educació i l'associacionisme educatiu elaborat per joves de manera voluntària.

Aquest llibre ha estat imprès amb materials que respecten el planeta terra.

Índex

Presentació

Introducció

Per què és important treballar-ho des de petits?

Classificació segons l'edat dels participants

Classificació segons el tipus d'activitat

Activitats

- Aquest és el meu cercle
- Carta als reis
- Demanda o amenaça
- El garatge mireia
- El malson de la ventafocs
- El món al revés
- El tresor
- Els collarets de l'amistat
- Els homes...
- Els insults
- Els meus abusos
- L'Andrea
- La meva feina
- La meva feina (2)
- Les dones...
- Les responsabilitats
- Pre-conceptes
- Relació d'idees
- Stop-beset
- "Te doy mis ojos"
- Una mica més

Recursos

Bibliografia

Annexos

Presentació

Acció Escolta de Catalunya constitueix una proposta d'educació en la llibertat des de l'Escoltisme; una escola de ciutadans actius, democràtica, oberta, progressista i catalana. Té la finalitat de contribuir a l'autoformació de ciutadans lliures, compromesos, coherents i oberts disposats a transformar la societat i construir un món millor i més just.

Acció Escolta de Catalunya és membre del Moviment Laic i Progressista format per Esplais Catalans, l'Escola Lliure El Sol, l'Associació de Casals i Grups de Joves de Catalunya, la Fundació Terra, la Cooperativa Entorn i la Fundació Ferrer i Guàrdia, és un moviment amb un ideari comú per a una acció conjunta que defensa una utopia racional: llibertat i felicitat per a totes les persones.

De manera coordinada amb els altres agents educatius, l'escola i la família, reforcem en els infants i joves uns valors bàsics amb l'objectiu de facilitar-los mitjans per a què aprenguin a ser feliços. Aportem eines per desenvolupar el sentit crític que els ajudi a construir el seu propi sistema de valors.

Ajudem els infants i joves a pensar i reflexionar per ells mateixos, a valorar les petites coses, a ser sensibles amb els problemes dels altres, a saber escollir i renunciar. Educar en la llibertat suposa ajudar a formular i desenvolupar un projecte personal de vida. Proposem i eduquem des del què em i som respectant el protagonisme de l'infant o jove en el seu propi procés educatiu a través del diàleg, de l'exemple i de l'acompanyament. Així gaudiran d'una llibertat fruit del coneixement, la responsabilitat, l'esforç personal i l'autodisciplina.

En la línia de compromís amb l'educació en llibertat sorgeix aquesta guia pràctica d'activitats per a la coeducació i la no violència de gènere. Desitgem que us sigui un recurs més de l'ampli ventall d'iniciatives que componen el l'ideari escolta laic i progressista.

Endavant i acció!

Jordi Vaquer
President

Olga Jorge
Cap pedagògica

Desembre de 2004

Introducció

*“Els homes no ploren, han de ser durs”.
“Les dones no pensen, només segueixen els homes”.*

De ben segur que alguna vegada a al vostra vida haureu sentit aquests comentaris i molts més sobre el mateix tema. I estic convençuda que més d'una vegada heu decidit treballar aquest tema amb els membres de la vostra unitat, i no heu trobat cap recurs a l'abast de la vostra mà per a fer activitats i dinàmiques.

Doncs bé, aquest recull d'activitats pretén ser un recurs més per a tots vosaltres, per si qualsevol dia voleu treballar el tema de la violència de gènere amb els joves de l'agrupament escolta; o per si penseu treballar el tema des de petits, fent jocs cooperatius i coeducatius que fomentin el dret de cada persona i la igualtat d'homes i dones.

Amb aquest petit recull d'activitats només vull proposar uns jocs diferents per treballar, tan dinàmics com educatius, que podeu realitzar directament o amb els quals us podeu inspirar a l'hora de crear-ne de nous. Els objectius que pretenen totes elles són:

- Detectar i fugir dels estereotips i dels prejudicis que ens vénen imposats per la societat, per tal de no tenir cap mena d'influència negativa a l'hora de raonar o d'actuar
- Valorar la coeducació com una manera de viure, on tots som iguals i tenim les mateixes oportunitats
- Aprendre a respectar l'altre, el seu espai, la seva personalitat i el seu cos.
- Conèixer-nos a nosaltres mateixos millor, sabent on estan les nostres necessitats, les nostres mancances; i valorar les nostres virtuts per a millorar l'autoestima
- Conèixer el significat de la violència de gènere i tot el que això comporta
- Reconèixer què és un abús, una amenaça i una actitud pejorativa i promoure una actitud de rebuig per aquestes
- Donar a conèixer les dificultats que té una dona en el món actual, i tot el que li queda avançar per ser vista de la mateixa manera que un home
- Normalitzar la demostració d'afecte vers l'altre, perquè no es vegi com una actitud estranya
- Avaluar les tasques cal fer a casa, i com es reparteixen entre els que hi viuen; per tal de valorar els treball que s'hi fa

Esperem que aquesta proposta us ajudi a educar en llibertat i a facilitar la felicitat als altres.

Blanca Mateo
Coordinadora de la Guia

Per què és important treballar-ho des de la infància?

Aquest és un tema que s'ha d'anar treballant des de la infància per tal que nois i noies creixin sabent que tan els homes com les dones hauríem de tenir les mateixes oportunitats, els mateixos drets, les mateixes necessitats, i que cap dels dos ha d'estar per sobre de l'altre, és a dir, des d'una posició de diàleg i complicitat.

A més han de comprendre que cada persona té el seu espai vital, que li és propi, i que cal respectar-lo, sense envair-lo, per tal de poder viure amb una perfecta harmonia.

Ara bé, no cal (ni és el que es proposa) treballar la violència des de molt petits (Castors i Llops), sinó que el que cal inculcar són valors de tolerància, respecte, amor vers l'altre, i igualtat per a tothom. Per això es proposa treballar a partir de jocs dinàmics, contes i tallers.

Més endavant, a Raiers, sí que es pot començar a introduir el tema de la violència, dels orígens que creiem que pot tenir, i de les conseqüències que comporta; tot això amb dinàmiques i jocs.

Finalment, a Pioners i Ròvers, seria bo seguir amb el tema de prevenció de la violència; poder avaluar les relacions que tenen, o que han tingut; treballar pel·lícules, fòrums, activitats dinàmiques, jocs de rols, lectura o treball amb persones o fets reals... per aprofundir molt més sobre aquesta problemàtica, cada cop més creixent, i que ens afecta a tots i totes.

Classificació segons l'edat dels participants

Activitat destinada principalment a aquesta edat

Activitat possible per aquesta edat

		Castors 6-9	Llops 9-12	Raiers 12-15	Pioners 15-18	Ròvers 18-20
1	Aquest és el meu cercle!					
2	Carta als Reis					
3	Demanda o amenaça					
4	El Garatge Mireia					
5	El malson de la Ventafochs					
6	El món al revés					
7	El tresor					
9	Els collarets de l'amistat					
9	Els homes...					
10	Els insults					
12	Els meus abusos					
12	L'Andrea					
13	La meva feina					
14	La meva feina (2)					
15	Les dones...					
16	Les responsabilitats					
17	Pre-conceptes					
18	Relació d'idees					
18	Stop-beset					
20	"Te doy mis ojos"					
20	Una mica més					

Classificació segons el tipus d'activitat

INTRODUCCIÓ	APROFUNDIMENT	COEDUCACIÓ
Relació d'idees	Aquest és el meu cercle!	Les responsabilitats
Pre-conceptes	El tresor	Stop-beset
El malson de la Ventafocs	Una mica més	L'Andrea
	"Te doy mis ojos"	El món al revés
	Els insults	El Garatge Mireia
	Demanda o amenaça	La meva feina
	Els collarets de l'amistat	La meva feina (2)
	Els homes...	Carta als reis
	Les dones...	
	Els meus abusos	

Relació d'idees

6-9	9-12	12-15	15-18	18-20
-----	------	-------	-------	-------

INTRODUCCIÓ	APROFUNDIMENT	COEDUCACIÓ
-------------	---------------	------------

DURADA: 45 minuts

DESCRIPCIÓ: Aquesta activitat facilitarà als participants aprendre a relacionar conceptes entre ells, i per tant així podran tenir una idea més completa de què és la violència de gènere.

OBJECTIUS:

- Completar el concepte de *violència de gènere* amb conceptes complementaris
- Entendre que és un concepte molt complex, que té moltes causes i conseqüències

DESENVOLUPAMENT: Caldrà parlar als participants què és la violència de gènere, per la qual cosa es proposa fer abans la dinàmica "Pre-conceptes" que surt a aquesta mateixa guia. Un cop acabat, es donarà als participants unes targetes amb paraules, i ells les hauran de relacionar en forma de quadre, gràfic... com desitgin, però que quedi molt clar visualment. Si el grup és molt nombrós, caldrà fer grups de 5 o 6. Es donarà un temps perquè ho facin sols, per grups; i en acabat es debatrà la relació d'idees i les diferents propostes.

MATERIAL NECESSARI:

- Targetes amb paraules clau (es proposa unes quantes a continuació)

SUGGERIMENTS: Hi ha unes targetes que estan en blanc, per a què el grup hi afegixi paraules si ho creu convenient.

AVALUACIÓ: L'activitat serà satisfactòria si els participants acaben fent-se una idea de què és exactament la violència, i de com es produeix. A més, veuran que els surten dubtes que solucionaran entre ells, i que els faran discutir. Això és molt bo.

COMENTARIS DESPRÉS D'HAVER FET L'ACTIVITAT:

Pre-conceptes

6-9	9-12	12-15	15-18	18-20
INTRODUCCIÓ		APROFUNDIMENT	COEDUCACIÓ	

DURADA: 30 minuts

DESCRIPCIÓ: Aquesta activitat serveix per saber quines idees preconcebudes tenim de la violència de gènere.

OBJECTIUS:

- Opinar i dir què pensem que vol dir el concepte de *violència de gènere*.
- Aclarir les idees i conceptes que tenim, per tal de defugir dels prejudicis.

DESENVOLUPAMENT: El dinamitzador de l'activitat posarà un paper be gros a la paret, o es farà servir una pissarra, si se'n disposa. Aleshores es demanarà als participants que escriguin paraules que els vinguin al cap quan es parla de violència de gènere. No cal seguir cap ordre, sinó que quan un jove tingui una paraula al cap, es podrà aixecar a escriure-la. Al començament costa molt que s'animin, però un cop dos o tres han participat, tot es fa més dinàmic. Quan la pissarra ja estigui plena, o hi hagi moltes paraules, es llegiran totes oralment, i s'intentaran contrastar. Potser n'hi ha que es contradiuen, que s'oposen; o tot al contrari.

Un cop acabi aquesta dinàmica, és bo que el dinamitzador expliqui o deixi veure les definicions escrites, de forma atractiva, a la resta. Amb això podran contrastar les idees preconcebudes de les que en realitat són; i oblidar els prejudicis que puguem tenir.

MATERIAL NECESSARI:

- Pissarra o paper gran (mural).

SUGGERIMENTS: Es bo que no es sentin forçats a participar, i que es sentin còmodes, en un ambient agradable, perquè és un tema que necessita.

AVALUACIÓ: Aquesta activitat s'haurà aprofitat si els participants entenen el concepte de violència de gènere, comparant la seva idea inicial amb el concepte real.

FONT: Monogràfic de violència de gènere

COMENTARIS DESPRÉS D'HAYER FET L'ACTIVITAT:

Aquest és el meu cercle!

6-9	9-12	12-15	15-18	18-20
-----	------	-------	-------	-------

INTRODUCCIÓ	APROFUNDIMENT	COEDUCACIÓ
-------------	---------------	------------

DURADA: 15 minuts

DESCRIPCIÓ: Mitjançant aquest joc farem que cada participant vegi que cadascú té un espai que és per a ell, és el seu espai vital; i que cal vetllar per a conservar-lo. Al final ha de sortir la reflexió de que cal respectar els altres i d'aquesta manera la convivència i la unió de les persones és més senzilla i tranquil·la.

OBJECTIUS:

- Entendre l'espai privat de cada persona (uns necessiten més que altres).
- Desenvolupar una actitud de tolerància i respecte vers l'altre.

DESENVOLUPAMENT: El grup de participants es dispersa per una esplanada, i cadascú es fa una rodona al seu voltant. Uns participants la faran més gran, altres la faran més petita. Un cop tots els participants estiguin dins del seu cercle, es farà que un d'ells surti del seu (es posarà un jersei dins per deixar clar que no s'hi pot entrar); i caldrà que noi o noia que no té cercle (l'alliberat) entri dins d'un altre. Pot fer-ho com vulgui (sense fer mal), mitjançant el poder de persuasió, un descuit, un salt... Cada participant, però, ha de protegir la seva rodona, i no ha de deixar entrar a ningú. Si el participant alliberat aconsegueix entrar a un cercle, ja en serà "l'amo", i l'altre haurà de buscar una nova rodona, un nou espai. Es pot ampliar el joc fent que hi hagi més d'un alliberat, per fer-ho més complicat.

MATERIAL NECESSARI: No cal cap mena de material.

SUGGERIMENTS: Quan acabi l'activitat caldrà fer un comentari de com es sentien quan un participant entrava a la seva rodona; i sobretot valorant el com ho feia. També es pot comentar perquè uns participants la feien més gran que altres.

PREPARACIÓ: Abans de l'activitat es pot treballar el respecte, o haver parlat sobre el tema. Tot i així, també és bo començar amb una activitat com aquesta per a parlar sobre el tema i treballar-ho.

AVALUACIÓ: L'activitat serà satisfactòria si els participants entenen que el millor és que cadascú es quedi al seu cercle, sense molestar la resta, sense envair l'espai de l'altre.

COMENTARIS DESPRÉS D'HAVER FET L'ACTIVITAT:

Les responsabilitats

6-9	9-12	12-15	15-18	18-20
-----	------	-------	-------	-------

INTRODUCCIÓ	APROFUNDIMENT	COEDUCACIÓ
-------------	---------------	------------

DURADA: 1 hora

DESCRIPCIÓ: Aquesta activitat consisteix a escriure la feina que fa cada membre de la família, i per tant adonar-se de qui fa la majoria de les tasques domèstiques. Cada membre té un rol.

OBJECTIUS:

- Adonar-se del repartiment de tasques i feines de la família.
- Conscienciar-se que les feines de la casa són com una altra feina, però que no està remunerat.

DESENVOLUPAMENT: Es donarà una graella a cada membre i es demanarà que l'omplin el més acuradament possible, posant les hores o fraccions d'hora on correspongui. Un cop estigui enllestit, es farà una lectura oral, per tal de veure les diferències entre tots els participants, i es comentarà el resultat. L'apartat d'altres pot ser una dona de fer feines, un tercer germà, l'àvia...

MATERIAL NECESSARI:

- Caldran tantes graelles com participants hi hagi per a posar les dades (la trobareu a continuació)

SUGGERIMENTS: Es poden afegir més apartats si es creu convenient.

PREPARACIÓ: Es pot introduir el tema de la desigualtat de sexes, i per demostrar-ho, o per tenir una activitat d'inici, es pot fer aquesta.

AVALUACIÓ: És bo que tots vegin qui treballa a casa, qui treballa a fora, i si hi ha algun familiar que fa ambdues coses. Seria interessant que algú digués que pensa ajudar més a casa, o que parlarà de reorganitzar les tasques. És molt probable que entre ells es donin idees i exemples de com fer-ho.

FONT: Monogràfic de Violència de gènere, Escola Nord de Ruta

COMENTARIS DESPRÉS D'HAVER FET L'ACTIVITAT:

6-9	9-12	12-15	15-18	18-20
------------	-------------	--------------	--------------	--------------

INTRODUCCIÓ	APROFUNDIMENT	COEDUCACIÓ
-------------	---------------	------------

[illegible]

El tresor

6-9	9-12	12-15	15-18	18-20
-----	------	-------	-------	-------

INTRODUCCIÓ	APROFUNDIMENT	COEDUCACIÓ
-------------	---------------	------------

DURADA: 15 minuts

DESCRIPCIÓ: En aquesta activitat es treballarà la persuasió i el poder de convicció.

OBJECTIUS:

- Entendre que cada persona té una part que és d'ella, i que cap persona li pot treure, encara que es tracti de la parella.
- Tenir respecte per l'altra persona i pel seu espai vital.

DESENVOLUPAMENT: S'agafaran dues persona del grup. Una d'elles se l'enviarà apart, perquè no senti el que es dirà; i a l'altra se li demanarà que aconsegueixi convèncer a l'altra persona perquè li doni el tresor que té. Al jove que està apart se li explicarà que té un tresor, i que és d'ell, i només d'ell. Després es farà passar el jove que està fora a la sala, i es deixarà que comenci la dinàmica. Cadascú ha d'aconseguir el seu objectiu. Pot ser que qui té el tresor el vulgui compartir, o li doni; o pot ser que no es deixi convèncer.

Un cop s'ha acabat, es comenta com ha anat amb els protagonistes de la dinàmica (dir com es sentien, si es volien rendir en algun moment); i amb la resta.

MATERIAL NECESSARI:

- Un objecte qualsevol que farà de tresor.

SUGGERIMENTS: En aquesta activitat es poden fer varies parelles, per veure la diferència de reaccions a cada una d'elles. Tot i així és millor que cap parella vegi la dinàmica abans d'actuar ells; ja que traurà atractiu i varietat; per tant és preferible que esperin fora de la sala o espai de la dinàmica.

PREPARACIÓ: Cal haver parlat de la necessitat d'un espai propi que no es comparteix, que no has de deixar que omplin ni et treguin.

AVALUACIÓ: Aquesta activitat serà un èxit si es pren molt seriosament, i si al final tots entenen que tot i que tenir parella vol dir compartir moltes coses, i molts sentiments, hi ha una part de cadascú que no es pot envair, i que cal respectar i valorar; com també protegir i reservar.

FONT: Monogràfic de violència de gènere, Escola Nord de Ruta

COMENTARIS DESPRÉS D'Haver fet l'activitat:

Una mica més

6-9	9-12	12-15	15-18	18-20
-----	------	-------	-------	-------

INTRODUCCIÓ	APROFUNDIMENT	COEDUCACIÓ
-------------	---------------	------------

DURADA: 10 minuts

DESCRIPCIÓ: Es tracta d'entendre que no cal esperar a estar malament i incòmode per posar solució al problema, sinó que a la mínima que un mateix no està bé ja cal posar remei.

OBJECTIUS:

- Entendre que cal solucionar els problemes abans que sigui massa tard, que no cal esperar.
- Saber on tenim els nostres límits d'aguant.

DESENVOLUPAMENT: Es demanarà a tots els participants que es posin a la gatzoneta (de "cuclillas"), sense que el cul toqui a terra; i amb les mans a sobre els peus. Aleshores es fa que estiguin així fins que ells vulguin. Quan ho creguin oportú poden canviar de posició.

El que passarà és que intentaran aguantar fins que les cames els hi fan molt de mal, o fins que estan realment incòmodes. Quan tots hagin canviat de posició, el dinamitzador preguntarà a cadascú perquè ha canviat de posició, i la gran majoria dirà que li feien mal les cames, l'esquena...

En acabat, es comentarà que no hem d'esperar a que ens faci mal el cos per a canviar de postura; i extrapolant això, no hem d'esperar a que la relació amb la parella sigui crítica per a buscar un remei, sinó que cal avançar-se, i posar final al problema abans.

MATERIAL NECESSARI: No cal cap mena de material

PREPARACIÓ: Aquesta activitat haurà d'anar al darrera d'una explicació sobre la resposta i la actuació quan estàs implicat en un problema de violència.

AVALUACIÓ: Si es compleixen els objectius de l'activitat, podem dir que ha anat bé. Cal que aprenguin i interioritzin aquesta actitud i que l'apliquin a tots els problemes que es puguin trobar, i no només a aquest en concret.

FONT: Monogràfic de violència de gènere, Escola Nord de Ruta

COMENTARIS DESPRÉS D'HAVER FET L'ACTIVITAT:

Stop-beset

6-9	9-12	12-15	15-18	18-20
-----	------	-------	-------	-------

INTRODUCCIÓ	APROFUNDIMENT	COEDUCACIÓ
-------------	---------------	------------

DURADA: 20 minuts

DESCRIPCIÓ: Es tracta d'una activitat per a fomentar l'amor i l'afecte per l'altre.

OBJECTIUS:

- Normalitzar el fet de demostrar afecte per l'altre persona (fer petons).
- Entendre que tots som iguals, i que necessitem afecte per a viure.

DESENVOLUPAMENT: S'escull una persona d'entre el grup que para. Aquesta haurà d'enxampar un dels altres participants tocant-lo. Els altres, per tal d'evitar que els agafin, poden dir "stop" per quedar protegits i perquè no els puguin "pillar". Però dir "stop" voldrà dir que no es poden moure d'on estan fins que un jugador que no estigui en stop els hi faci un petó. Es poden posar més d'una persona a parar, fet que complica el joc.

MATERIAL NECESSARI: No cal cap mena de material.

SUGGERIMENTS: Es pot fer que només es puguin donar els petons a persones del sexe contrari.

AVALUACIÓ: Aquest joc anirà bé si els participants no tenen cap problema a donar un petó a un amic o company. A més, es pot fer la reflexió (directa o indirectament) que per tal de tornar a tenir vida, i poder jugar i córrer, cal rebre un petó; per tant, per viure ens cal afecte i amor.

COMENTARIS DESPRÉS D'HAVER FET L'ACTIVITAT:

[illegible]

L'Andrea

6-9	9-12	12-15	15-18	18-20
-----	------	-------	-------	-------

INTRODUCCIÓ	APROFUNDIMENT	COEDUCACIÓ
-------------	---------------	------------

DURADA: 45 minuts

DESCRIPCIÓ: Aquesta activitat serveix per deixar clares algunes situacions o reaccions totalment sexistes, i intentar buscar-hi una solució.

OBJECTIUS:

- Detectar situacions sexistes.
- Trobar solucions o possibles contra-arguments per aquestes situacions.

DESENVOLUPAMENT: Es repartirà una còpia d'aquesta lectura a cadascú. Es pot llegir en veu alta (sempre és recomanable), o cadascú pel seu compte. En acabat, es deixarà un torn obert de paraules, on tots podran dir la seva i on podran opinar sobre aquest cas, o qualsevol semblant que coneguin o hagin viscut. Possibles preguntes a fer són:

- Com descriuries la situació familiar de l'Andrea?
- Notes algun tipus de discriminació de l'educació dels membres d'aquesta família?
- Com expliques el diferent horari que tenen l'Andrea i el Gabriel? Què opines?
- Quins motius creus que tenen els pares per no deixar anar de campaments a l'Andrea?
- Quins perills ofereix anar de campaments?
- Creus que aquest cas o similars són freqüents o es poden considerar aïllats?
- Com creus que es poden solucionar?
- Has viscut o coneixes algun cas així?

Aquestes preguntes poden variar, es poden ampliar,... però el més important és que vegin la desigualtat que hi ha. Serà molt interessant si algú dels participants de l'activitat ha patit o pateix aquest tipus de diferència en l'educació. És el moment, doncs, de parlar-ne amb els companys i intentar veure quines en poden ser les solucions.

MATERIAL NECESSARI:

- Una còpia de la lectura per a cadascú.

SUGGERIMENTS: Si es creu que la participació d'ells serà poca, es pot facilitar la paraula fent un rol playing, on cadascú serà un personatge de la història, i haurà d'actuar i argumentar els seus actes i pensaments. Possibles personatges serien: l'Andrea, el Gabriel, els pares, els altres pioners, els pares dels altres pioners, la mestra, els caps de la unitat...

AVALUACIÓ: Serà bo que al debat hi surtin idees de rebuig i de busca de solucions per a començar a combatre aquest tipus de discriminacions.

FONT: Internet: <http://www.edualter.org/material/dona/2004/violencia.es.htm>

COMENTARIS DESPRÉS D'HAVER FET L'ACTIVITAT:

El món al revés

6-9	9-12	12-15	15-18	18-20
-----	------	-------	-------	-------

INTRODUCCIÓ	APROFUNDIMENT	COEDUCACIÓ
-------------	---------------	------------

DURADA: 45 minuts

DESCRIPCIÓ: Aquesta activitat serveix per a adonar-se'n de manera clara de la desigualtat d'oportunitats que hi ha entre homes i dones, i en un cas típic com és una entrevista de feina.

OBJECTIUS:

- Adonar-nos de les dificultats que tenen les dones per a trobar feina, pel simple fet de ser dones.
- Preguntar-se per què som les dones qui pateixen aquest tipus de discriminació.
- Adonar-se dels molts tipus de discriminació femenina que hi ha.

DESENVOLUPAMENT: Es repartirà una còpia de la lectura per a cadascú. Es llegirà a dues veus, interpretant el diàleg. En acabat, sorgiran comentaris, riures... que s'han de potenciar i animar fent les següents preguntes:

- Quines injustícies hi veus?
- Quin recurs literari utilitza l'autor per evidenciar aquestes injustícies?
- Creus que aquest recurs és eficaç?
- Quins aspectes es contemplen per la contractació del protagonista?
- Quins aspectes contemplaries tu?
- Per què aquest mateix cas es veuria ben normal si els papers es canviessin?
- Creus que aquests casos passen sovint? O potser és una exageració?
- Com creus que es pot solucionar el problema?

MATERIAL NECESSARI:

- Una còpia de la lectura per a cada membre. Està a continuació.

SUGGERIMENTS: Poden fer un altre "món al revés" denunciant una injustícia que ells coneixin, i publicar-la a algun mitjà de comunicació local.

AVALUACIÓ: Aquesta activitat tindrà èxit si els participants se n'adonen de les dificultats que tenen les dones per a fer segons quines coses; i per veure clarament que, per desgràcia, estan totalment normalitzades.

FONT: internet: <http://www.edualter.org/material/dona/2004/violencia.es.htm>

COMENTARIS DESPRÉS D'HAVER FET L'ACTIVITAT:

Garatge Mireia

6-9	9-12	12-15	15-18	18-20
-----	------	-------	-------	-------

INTRODUCCIÓ	APROFUNDIMENT	COEDUCACIÓ
-------------	---------------	------------

DURADA: 30 minuts

DESCRIPCIÓ: L'activitat deixarà constància dels prejudicis que es vénen imposats per la societat actual.

OBJECTIUS:

- Detectar els prejudicis sexuals que hi actualment.
- Obrir la mentalitat a noves opcions i idees.

DESENVOLUPAMENT: Es demanarà al grup que sigui mirant cap una direcció, perquè seran el públic. Aleshores es demana la col·laboració de dos voluntaris. A cada un se li donarà un paper on li explicarà quin paper ha d'actuar en un rol playing. Quan els dos voluntaris han llegit el paperet, es començarà el joc. Als tres minuts, es para el diàleg, i es separa el grup en parelles. Cada parella assumirà els dos rols diferents i recrearan la situació que es demana. Als cinc minuts, es demana que es canviïn els papers entre ells. Qui feia de mecànica, ara serà client, i a la inversa.

En acabat, es fa un debat, on es proposen les següents preguntes:

- Descric els teus sentiments quan feies de Mireia
- Descric els teus sentiments quan feies de Jaume
- Al final, el Jaume deixa o no el cotxe? Quins arguments entren a la decisió?
- Quins altres prejudicis tenen les persones sobre les dones?
- Com perjudiquen a les dones aquests prejudicis? I als homes?

MATERIAL NECESSARI:

- Dos paperets, un exemplar dels quals està a continuació.

AVALUACIÓ: És molt interessant el debat final sobre les sensacions, sentiments i els prejudicis que han sortit a les dinàmiques. Cal reconèixer-los i evitar-los.

FONT: Internet: <http://www.edualter.org/material/dona/2004/violencia.es.htm>

COMENTARIS DESPRÉS D'HAVER FET L'ACTIVITAT:

La meva feina

6-9	9-12	12-15	15-18	18-20
-----	------	-------	-------	-------

INTRODUCCIÓ	APROFUNDIMENT	COEDUCACIÓ
-------------	---------------	------------

DURADA: 30 minuts

DESCRIPCIÓ: Cada participant haurà d'escollir una feina d'entre una llista. El problema és que es trobaran que només poden escollir entre professions "pròpies" del sexe oposat.

OBJECTIUS:

- Adonar-se de les diferències entre homes i dones.
- Fer saber que qualsevol feina és apta per a qualsevol sexe.
- Ressaltar que les feines de casa són també un treball.

DESENVOLUPAMENT: Es dividirà el grup en parelles mixtes, on en petits grups amb membres dels dos sexes. A cada un se li donarà una còpia del full de l'activitat. Hauran d'escollir una professió dins de la llista que tenen, i fer saber l'elecció als membres del seu equip. Tindran 5 minuts per comentar la seva tria.

Després, amb tot el grup, es farà una posada en comú, ressaltant aspectes com:

- Quina reacció has tingut davant la teva llista? Per què?
- Per què i com has escollit la teva feina?
- Quines feines t'hauria agradat veure a la teva llista?
- Quines raones t'han donat en contra de la teva elecció?
- Quins han estat els teus sentiments?

MATERIAL NECESSARI:

- Una còpia de la fitxa, afegida just al darrera.

SUGGERIMENTS: Es pot comentar quines són les feines dels pares i les mares, i veure si compleixen els estereotips o no.

AVALUACIÓ: Tindrà èxit quan els participants vegin clarament que qualsevol feina la pot fer un sexe com l'altre; i que això no ens ha de fer dubtar del grau de competència de la persona.

FONT: Internet: <http://www.edualter.org/material/dona/2004/violencia.es.htm>

COMENTARIS DESPRÉS D'HAVER FET L'ACTIVITAT:

La meva feina (2)

6-9	9-12	12-15	15-18	18-20
------------	-------------	--------------	--------------	--------------

INTRODUCCIÓ	APROFUNDIMENT	COEDUCACIÓ
-------------	---------------	------------

DURADA: 2 hores

DESCRIPCIÓ: Es tracta de fer una enquesta a la gent del carrer per comparar els resultats amb l'activitat feta anteriorment ("La meua feina").

OBJECTIUS:

- Comparar l'opinió de la gent del carrer amb la pròpia.
- Adonar-se de quin abast tenen els prejudicis actuals.

DESENVOLUPAMENT: Per parelles, es dóna un full d'enquesta a cada una. Es dispersen per un espai urbà, a la vista dels educadors. Hauran de preguntar a homes i dones quina feina correspon a cada sexe. Ells ho anotaran acuradament al full. Després sumaran i posaran els resultats.

Un cop totes les parelles hagin entrevistat a un cert nombre de persones (a escollir pels monitors), es farà la posada en comú. Es compleixen el mateix que s'ha parlat a l'activitat anterior? Hi ha alguna diferència? La gent gran responia el mateix que la gent jove? Hi ha hagut alguna sorpresa?

MATERIAL NECESSARI:

- Full d'enquesta, que trobarem a continuació.
- Llapis o bolígraf.

PREPARACIÓ: S'ha d'haver fet l'activitat “La meva feina” abans de fer aquesta entrevista, per tal de comparar els resultats.

AVALUACIÓ: Es tractarà de comparar els resultats amb els obtinguts a l'activitat anterior. No hi ha unes respostes correctes o incorrectes. El que cal treballar és la repercussió d'aquestes respostes al món on vivim.

FONT: Internet: <http://www.edualter.org/material/dona/2004/violencia.es.htm>

COMENTARIS DESPRÉS D'HAVER FET L'ACTIVITAT:

[illegible]

La carta als reis

6-9	9-12	12-15	15-18	18-20
-----	------	-------	-------	-------

INTRODUCCIÓ	APROFUNDIMENT	COEDUCACIÓ
-------------	---------------	------------

DURADA: 15 minuts

DESCRIPCIÓ: Veure els estereotips de joguines lligats a cada sexe.

OBJECTIUS:

- Saber que les joguines són iguals per a tots.
- Fugir dels estereotips i prejudicis de la societat actual.

DESENVOLUPAMENT: Es donarà un paper a cada un dels participants. Aleshores se li demanarà a cada un que esculli de les joguines que hi ha, les que demanaria per reis. A més, hi pot afegir dos regals més que no hi siguin. Quan tots hagin acabat, es posarà en comú. Cadascú llegirà la seva carta als reis, i el dinamitzador anirà anotant a un paper les regularitats i les irregularitats. Ells mateixos se n'adonaran de quines joguines han escollit els participants, i quines han triat les participants. Cal fer un debat o punt final per veure si creuen que això és normal; si a les participants els desagradaria una pilota; o si als participants els agradaria una nina. Podem jugar tots amb totes les joguines?

MATERIAL NECESSARI:

- Una còpia del full de treball per cada participant.
- Llapis o bolígraf per tots.

SUGGERIMENTS: També es pot demanar que pintin els dibuixos que apareixen a la fitxa amb color blau o rosa; sense donar cap més explicació. Però només poden estar pintats d'un color. Després es fa la reflexió que els roses són per les participants i els blaus pels participants.

AVALUACIÓ: serà interessant que vegin aquesta costum que tenim de classificar les joguines per als participants i per a les participants.

FONT: ideat per mi mateixa.

COMENTARIS DESPRÉS D'Haver Fet L'ACTIVITAT:

Els insults

6-9	9-12	12-15	15-18	18-20
-----	------	-------	-------	-------

INTRODUCCIÓ	APROFUNDIMENT	COEDUCACIÓ
-------------	---------------	------------

DURADA: 15 minuts

DESCRIPCIÓ: Considerar l'insult com una cosa totalment negativa que ningú mereix.

OBJECTIUS:

- Detectar les actituds pejoratives que estan immerses a la nostra societat, com són els insults.
- Treballar la diferència entre insult i apreciació.

DESENVOLUPAMENT: Es dividirà el grup en equips de treball, d'uns tres o quatre. A cada grupet se li donarà un joc de targetes, que hauran de llegir en veu alta. En acabat, el dinamitzador explicarà la diferència entre un insult i una apreciació. Per exemple:

Un insult és allò que diem que fa mal i que enfada quan ho diem. Només serveixen per humiliar.

Una apreciació és allò que quan t'ho diuen, et fa sentir bé i sents que vals.

Després, hauran de classificar les targetes, discutint, segons siguin apreciacions o insults. Quan tots hagin acabat, es comentaran una a una cada targeta, i s'explicarà el significat. Això també ampliarà el seu vocabulari. Aquí és on podran expressar els dubtes que els ha sortit durant la classificació.

MATERIAL NECESSARI:

- Targetes, tan jocs com equips hi hagi. Estan a continuació.

SUGGERIMENTS: es poden treure o posar paraules a la llista de targetes. És un bon moment per incloure-hi aquells insults que fan servir entre ells; i fer saber que no s'han de dir més. També es pot elaborar una llista d'insults que no es poden dir en aquell grup, unitat, sisena... ja que estaran "prohibits".

AVALUACIÓ: La dinàmica serà útil si expressen els seus dubtes i disconformitats. Es prendrà el debat com a mitjà avaluador.

FONT:

http://www.juntadeandalucia.es/averroes/publicaciones/violencia_genero.php3

COMENTARIS DESPRÉS D'Haver Fet L'ACTIVITAT:

Demanda o amenaça

6-9	9-12	12-15	15-18	18-20
-----	------	-------	-------	-------

INTRODUCCIÓ	APROFUNDIMENT	COEDUCACIÓ
-------------	---------------	------------

DURADA: 45 minuts

DESCRIPCIÓ: Diferenciar entre una amenaça i una demanda i treballar-ho.

OBJECTIUS:

- Ensenyar a distingir el que és una amenaça d'una demanda, ja que es poden semblar.
- Desenvolupar una actitud de rebuig a les amenaces i una actitud positiva a exigir mitjançant demandes.
- Conèixer el dret a negar-se a fer alguna cosa que no es vol sota amenaça.

DESENVOLUPAMENT: Es demanarà a dos persones que surtin de la sala o espai on es faci l'activitat. Després es dirà als que s'han quedat que els hi han de demanar a les dues persones alguna cosa que vulguin, com per exemple un xiclet, saber l'hora, de quin color és el jersei, com es diu la seva mare... Poden ser coses molt simples en el fons. La condició és que a la primera persona que entri, ho han de demanar molt malament, exigint el que volen, sent durs i secs i amenaçant. A la segona persona, hauran de demanar-ho de la manera més educada possible, sent amables i pacients. Quan això estigui fet, es demanarà a les dues persones que han respost les preguntes que expliquin com s'han sentit: reconeguts, interessants, imprescindibles... o potser atacats, violents, molestos...

La resta del grup també podrà comentar quin tipus de pregunta els ha fet sentir més còmode, i quin els ha resultat difícil d'interpretar.

Per acabar, el dinamitzador comentarà la diferència de significat entre amenaça i demanda, i farà un comentari general a partir de les aportacions de tots els participants i les participants.

MATERIAL NECESSARI: No cal cap mena de material.

SUGGERIMENTS: Es pot comentar que a partir d'aquell moment totes les coses es demanaran bé, sense impaciències.

PREPARACIÓ: No cal cap mena de preparació.

AVALUACIÓ: L'avaluació serà el debat i torn obert de paraules. Les opinions seran molt enriquidores i valuoses.

FONT: Grup d'acció d'Igualtat d'oportunitats

COMENTARIS DESPRÉS D'HAVER FET L'ACTIVITAT:

Els collarets de l'amistat

6-9	9-12	12-15	15-18	18-20
-----	------	-------	-------	-------

INTRODUCCIÓ	APROFUNDIMENT	COEDUCACIÓ
-------------	---------------	------------

DURADA: 30 minuts

DESCRIPCIÓ: Es tractarà de dir aspectes positius de cada persona a la cara, i explicar el perquè.

OBJECTIUS:

- Aprendre a valorar els aspectes positius de cada company, per petits que siguin.
- Entendre el valor que té sentir apreciacions per sentir-te bé i feliç.
- Treure dificultat a l'hora de valorar els altres, i fer-ho més freqüent i amb iniciativa personal.
- Treballar l'autoestima i l'amor propi.

DESENVOLUPAMENT: El grup es posarà en cercle, asseguts a terra o a cadires. Cada persona tindrà tants collarets com persones hi hagi a la sala. Cada un haurà de buscar un valor per a cada company, i escriure'l a la targeta. Aleshores es triarà una persona a l'atzar. Un per un, tots li aniran penjant del coll tots els collarets de l'amistat, on hi figuraran totes les seves aptituds i valors. Després es farà el mateix amb la resta de companys.

És molt important comentar que no es poden posar sempre adjectius com simpàtic, bona persona, juga bé a futbol... ja que hi ha molts altres aspectes positius a cada persona.

En acabat cada persona dirà com s'ha sentit durant la donació de collarets.

MATERIAL NECESSARI:

- Cordó
- Cartolina
- Retoladors

SUGGERIMENTS: Va molt bé que el dinamitzador també participi trencant el gel, i servirà d'exemple.

PREPARACIÓ: No cal cap mena de preparació

AVALUACIÓ: Per avaluar, caldrà fer preguntes com: "Com us heu sentit al sentir tots els vostres valors?", "Us ha costat dir coses boniques de la resta? Per què?", "Us ha sorprès alguna cosa que us hagin dit?".

FONT: Grup d'acció d'Igualtat d'oportunitats

[illegible]

Els homes...

6-9	9-12	12-15	15-18	18-20
-----	------	-------	-------	-------

INTRODUCCIÓ	APROFUNDIMENT	COEDUCACIÓ
-------------	---------------	------------

DURADA: 1 hora

DESCRIPCIÓ: Es tractaran els prejudicis que afecten els homes i que tenim molt interioritzats.

OBJECTIUS:

- Familiaritzar als participants i les participants que hi ha un tipus d'abús anomenat sexisme, però assegurat que tant els homes com les dones tenim la oportunitat de decidir com som i què volem de nosaltres mateixos.
- Tenir consciència que és un abús psicològic dir a algú que és dolent pel seu sexe, o per la seva raça.

DESENVOLUPAMENT: Es disposaran sobres per un espai, en forma de cercle (tants sobres com membres hi hagi). Al mig hi haurà targetes vermelles i verdes, en dues piles. Fora de cada sobre hi haurà una frase, que hauran de llegir, i després valoraran si és certa o no. Si creuen que és certa, aniran al mig, agafaran una cartolineta verda, i la posaran dins el sobre. Si creuen que no, en posaran una de vermella. El dinamitzador anirà marcant amb un xiulet quan es rota, i es canvia de sobre, tots alhora per mantenir al màxim l'ordre.

Tots hauran de respondre totes les preguntes (tots els sobres). En acabat, es recolliran, i es llegiran un a un, mirant què ha opinat la majoria i perquè. Totes les respostes hauran de ser negatives. Si no ho són, vol dir que els prejudicis estan molt arrelats.

Les frases poden ser:

- Els homes no ploren.
- Els homes manen.
- Només els homes poden ser directors.
- Els homes febles són unes nenes.
- Els homes no expressen els seus sentiments.
- Els homes són els més forts.
- Als homes els hi agraden sempre les dones
- Els homes només volen sexe.
- Els homes no poden fer més d'una cosa alhora.
- El color dels nens és el blau.
- Tots els nens juguen amb pilota.
- A tots els homes els agrada les dones.
- Els homes són bruscs.
- Els homes tenen instints agressius.
- Els homes no entenen de feines de la llar.
- Els homes són sorollosos.

MATERIAL NECESSARI:

- Targetes verdes i vermelles
- Tants sobres com participants hi hagi.

SUGGERIMENTS: Es pot ampliar la llista de prejudicis. És molt bo fer l'activitat equivalent a les dones, també inclosa a la guia.

PREPARACIÓ: No cal cap mena de preparació

AVALUACIÓ: El debat final serà el més interessant per avaluar. El farem servir com a mètode per ratificar o desmentir que actualment aquests prejudicis són vigents.

FONT: Grup d'acció d'Igualtat d'oportunitats

COMENTARIS DESPRÉS D'HAVER FET L'ACTIVITAT:

Les dones...

6-9	9-12	12-15	15-18	18-20
-----	------	-------	-------	-------

INTRODUCCIÓ	APROFUNDIMENT	COEDUCACIÓ
-------------	---------------	------------

DURADA: 1 hora

DESCRIPCIÓ: Es tractaran els prejudicis que afecten els homes i que tenim molt interioritzats.

OBJECTIUS:

- Familiaritzar als participants que hi ha un tipus d'abús anomenat sexisme, però assegurat que tant els homes com les dones tenim la oportunitat de decidir com som i què volem de nosaltres mateixos.
- Tenir consciència que és un abús psicològic dir a algú que és dolent pel seu sexe, o per la seva raça.

DESENVOLUPAMENT: Es disposaran sobres per un espai, en forma de cercle (tants sobres com membres hi hagi). Al mig hi haurà targetes vermelles i verdes, en dues piles. Fora de cada sobre hi haurà una frase, que hauran de llegir, i després valoraran si és certa o no. Si creuen que és certa, aniran al mig, agafaran una cartolineta verda, i la posaran dins el sobre. Si creuen que no, en posaran una de vermella. El dinamitzador anirà marcant amb un xiulet quan es rota, i es canvia de sobre, tots alhora per mantenir al màxim l'ordre.

Tots hauran de respondre totes les preguntes (tots els sobres). En acabat, es recolliran, i es llegiran un a un, mirant què ha opinat la majoria i perquè. Totes les respostes hauran de ser negatives. Si no ho són, vol dir que els prejudicis estan molt arrelats.

Les frases poden ser:

- Les dones s'han de quedar a casa.
- Les dones no saben conduir.
- Les dones són unes ploràmiques.
- Les dones no poden ser directores.
- Rentar és de dones.
- El color de les nenes és el rosa.
- Les nenes fortes són unes "mari-machos".
- Les nenes juguen amb nines.
- Les dones depenen dels homes.
- A totes les dones els agrada els homes.
- Les dones són unes manipuladores.
- Les dones utilitzen el seu cos.
- Les dones no saben res dels diners.
- Les dones són provocatives.
- Les dones són obedients i capritxoses.

MATERIAL NECESSARI:

COMENTARIS DESPRÉS D'HAVER FET L'ACTIVITAT:

Els meus abusos

6-9	9-12	12-15	15-18	18-20
-----	------	-------	-------	-------

INTRODUCCIÓ	APROFUNDIMENT	COEDUCACIÓ
-------------	---------------	------------

DURADA: 1 hora

DESCRIPCIÓ: Parlar dels abusos que hem patit a la nostra vida, que moltes vegades no sabem identificar.

OBJECTIUS:

- Descriure què és un abús i posar exemples.
- Buscar a la nostra vida possibles abusos patits, reconèixer-los i adquirir una actitud de rebuig per aquestes situacions en un futur.
- Detectar aquelles situacions on nosaltres hem abusat de l'altre sabent-ho o sense saber-ho.

DESENVOLUPAMENT: Al principi de la dinàmica es demanarà als participants que diguin paraules associades a abús, que els hi vinguin al cap quan es diu aquesta paraula. S'aniran anotant a una pissarra o mural. Després, s'intentarà fer una definició entre tots, que es compararà amb la definició correcta. Pot ser que coincideixi en la seva totalitat o parcialment.

En acabat, es repartirà un full on explica els diferents tipus d'abusos, que està a la guia; juntament amb una graella que hauran d'omplir ells, on hi posaran els abusos que han patit, per molt petit i insignificants que els semblin. També hi hauran d'escriure els que els sembla que han provocat.

Quan hagin acabat, s'aniran comentant un a un, amb molt de respecte. Pot ser que hi hagi algú que no ho vol comentar oralment; però el fet d'haver-se'n adonat que ha patit un abús ja és un pas molt gran. Es pot anar a parlar amb ell o ella després de l'activitat.

MATERIAL NECESSARI:

- Full dels tipus d'abusos.
- Graella dels abusos.

PREPARACIÓ: No cal cap mena de preparació.

AVALUACIÓ: Han sabut què és un abús? L'han sabut detectar? El tenen en compte pel futur?

FONT: Monogràfic de violència de gènere. Escola Nord de Ruta

COMENTARIS DESPRÉS D'HAYER FET L'ACTIVITAT:

“Te doy mis ojos”

6-9	9-12	12-15	15-18	18-20
-----	------	-------	-------	-------

INTRODUCCIÓ	APROFUNDIMENT	COEDUCACIÓ
-------------	---------------	------------

DURADA: 3 hores

DESCRIPCIÓ: Video-fòrum sobre la pel·lícula “Te doy mis ojos”.

OBJECTIUS:

- Observar un cas a la gran pantalla i comentar-lo.
- Adonar-se'n que és un cas cada dia més freqüent i que costa molt solucionar.
- Conèixer una mica més els sentiments dels dos membres de la parella.

DESENVOLUPAMENT: Es posarà la pel·lícula i es mirarà atentament. Després es crearà un torn obert de paraula, on tots podran dir què els ha semblat, si els ha agradat, se l'han cregut, com creuen que acaba tot, què farien ells en la situació dels protagonistes, ...

MATERIAL NECESSARI:

- Una cinta de vídeo de la pel·lícula. Fitxa tècnica:

Títol: Te Doy mis ojos

Directora: Icíar Bollaín

Gènere: drama

Durada: 106 minuts

Intèrprets: Laia Marull, Luís Tosar, Candela Peña, Rosa Maria Sardá

Nacionalitat: Espanyola

Any: 2003

PREPARACIÓ: No cal cap mena de preparació

AVALUACIÓ: L'activitat haurà funcionat si els participants s'involucren i participen al debat.

FONT: Grup d'acció d'Igualtat d'oportunitats

COMENTARIS DESPRÉS D'HAVER FET L'ACTIVITAT:

Recursos

Si es desitja més informació sobre la violència de gènere, o es pateix una agressió, es pot dirigir a aquestes adreces, on l'atendran degudament:

INFORMACIÓ

Departament de Benestar i Família
Generalitat de Catalunya
Telèfon del Departament: 900 300 500

Institut Català de la Dona
Generalitat de Catalunya
Programa de Dones Maltractades

- **BARCELONA**

Portaferriça, 1 – 08002 Barcelona
Tel.: 93 417 92 91
Fax: 93 412 36 02
icdbcn@seidor.es

Centre de documentació
Viladomat 318, entresol – 08029 Barcelona
Tel.: 93 405 16 09 i 93 495 16 00
Fax: 93 320 61 12
icdcentredoc@correu.gencat.es

- **GIRONA**

Gran Via Jaume I, 9 – 17001 Girona
Tel.: 972 18 23 27
Fax: 972 18 23 46
icdgi@correu.gencat.es

- **LLEIDA**

Lluís Companys, 1 – 25003 Lleida
Tel.: 973 29 12 93
Fax: 973 27 10 12
icdle@seidor.es

- **TARRAGONA**

Sant Francesc, 3 – 43003 Tarragona
Tel.: 977 24 13 04
Fax: 977 23 65 39
icdtar@presidencia.gencat.es

TRAMITACIÓ DE DENÚNCIES

- **Comissaria de la Dona**
Prefectura Superior de Policia. Servei d'Atenció a la Dona
Via Laietana, 49 baixos – 08003 Barcelona
Tel.: 93 290 36 39 / 93 290 37 36
Fax: 93 301 26 91
- **Unitat Central de delictes contra les Persones**
Direcció General de Seguretat Ciutadania. Policia – Mossos d'Esquadra
Bolívia, 30-32 – 08018 Barcelona
Tel.: 93 300 22 96
Fax: 93 300 20 16

CENTRES HOSPITALARIS

Serveis d'atenció a les víctimes d'agressions sexuals

- **Hospital Clínic Provincial**
Departament de Ginecologia
Villarroel, 170 – 08036 Barcelona
Tel.: 93 454 60 00 (Extensió 2037)
- **Hospital Sant Joan de Déu**
Servei de Pediatria. Unitat d'Agressions sexuals
Ctra. Esplugues, s/n – 08034 Barcelona
Tel.: 93 290 40 00

SERVEIS D'ORIENTACIÓ JURÍDICA

Oficines d'atenció a la víctima

- Departament de Justícia. Generalitat de Catalunya.
Roger de Flor, 62-69 – 08013 Barcelona
Tel.: 900 12 18 94

CASES D'ACOLLIDA DE DONES MALTRACTADES

Departament de Benestar Social. Generalitat de Catalunya.

- **Equip d'atenció a la Dona**
Rec, 15 1r – Barcelona
Tel.: 93 269 20 92 i 93 269 20 93

ASSOCIACIONISME I ENTITATS ESPECIALITZADES

- **Associació d'Assistència a Dones Agredides Sexualment (ADAS)**
Aragó, 412 entl. 2a - 08013 Barcelona
Tel.: 93 231 95 93
Rutlla, 22 (Hotel d'entitats) - 17002 Girona
Tel.: 972 20 73 75
- **Xarxa de dones contra la violència i per la igualtat**
Ciutadans, 15 (La Llibreria Cafè) - 17004 Girona
Tel.: 972 20 49 18
- **Associació Contra la Violència Familiar - Grup Tamaia**
Casp, 39 pral. - 08010 Barcelona
Tel.: 93 412 09 93
Fax: 93 412 71 61
- **Associació de Dones Maltractades**
Casp, 39 pral. - 08010 Barcelona
Tel.: 93 412 71 61
- **Associació Grup l'Alba**
Mallorca, 310 - 08037 Barcelona
Tel.: 93 457 64 03
- **Comissió Contra la Violència a les Dones**
Casp, 39 pral. - 08010 Barcelona
Tel.: 93 412 77 01
- **Associació Catòlica Internacional de Serveis a la Joventut Femenina (ACISJF)**
València, 273 1r 1a - 08009 Barcelona
Tel.: 93 205 56 26 i 93 497 18 22
Fax: 93 497 32 17
acisjf@suport.org
- **Associació Catalana Assistència Dones Violades**
Villarroel, 204-206 - 08036 Barcelona
Tel.: 93 410 55 55
- **TAMAIA. Associació de Dones contra la Violència Familiar**
Casp, 39 pral. - 08010 Barcelona
Tel.: 93 412 08 83
Fax: 93 412 39 96
tamaia@pangea.org
www.pangea.org/dona/tamaia

- **Biblioteca Francesca Bonnemaison**
Sant Pere Més Baix, 7 - 08003 Barcelona
Tel.: 93 269 01 07
Fax: 93 310 64 01
www.bcn.es/biblioteques

Bibliografia

Pàgines Web

- http://www.bcn.es/dones/root/ciutatlliure_cat.html
- <http://www.escoltes.org/recursos/documents/Coeducacio.htm#5>
- <http://www.xtec.es/recursos/valors/coeduca/index.htm>
- <http://www.xtec.es/crp-sarria-santgervasi/>
- <http://www.casalbcn.info/casal/ct/butlleti901/butlleti36.htm>
- <http://www.audiovisualcat.net/publicacions/Q9violencia.pdf>
- <http://www.pangea.org/amcomas/recursos/maltract.htm>
- http://www.juntadeandalucia.es/averroes/publicaciones/violencia_genero.php3

Llibres

- De Haro, I; Gorrotxategi, M: *Materiales didácticos para la prevención de la violencia de género. Educación secundaria*. Consejería de Educación y Ciencia. Junta de Andalucía; Málaga

Formació

- Monogràfic de violència de gènere que organitza l'Escola Nord de Ruta

Annex

ACTIVITAT: RELACIÓ D'IDEES: TARGETES DE CONCEPTES

DONA

HOME

SUPERIORITAT

RELACIÓ

DOLOR

PATIMENT

PLAER

SOLITUD

POR

DESIGUALTAT

AJUDA	FAMÍLIA
FILLS/FILLES	MITJANS DE COMUNICACIÓ
DESCONFIANÇA	PODER
AMOR	RAONS
MENTIDES	SORTIDA

ECONOMIA	TREBALL
SOCIETAT	ABÚS
RECURSOS	PREJUDICIS
RÀBIA	CULPABLE
MALALTIA MENTAL	CONSEQÜÈNCIA

SUBMISSIÓ

ACTIVITAT: LES RESPONSABILITATS: FITXA DE REPARTIMENT DE TASQUES

	Pare	Mare	Filla	Fill	Altres
Fer la compra					
Fer compres ocasionals					
Programar els àpats					
Cuinar diàriament					
Rentar els plats					
Rentar la roba					
Estendre-la					
Planxar					
Parar la taula					
Treure les escombraries (reciclar)					
Treure la pols					
Escombrar i netejar el terra					
Tenir cura de les plantes					
Cosir					
Donar de menjar els fills					
Relacions amb l'escola					
Acompanyar consulta mèdica					
Fer que les persones de la família es sentin relaxades					

Relacions amb el banc					
Manteniment del vehicle					
Conducció del vehicle					
Decorar la casa					
Petits arranjaments (electricitat, fontaneria...)					
Reparació d'electrodomèstics					
Comprar el pa					
Treballar fora de casa					
TEMPS TOTAL					

ACTIVITAT: L'ANDREA: LECTURA

L'Andrea és una pionera d'un altre agrupament **escolta**. L'altre dia m'explicava que està desesperada perquè ja no sap com **solucionar** un problema que té des de fa temps.

El cas és que l'any passat, quan anava a raïers, va voler anar de campaments d'estiu, però els seus pares no li van deixar; i sí que hi va poder anar el seu germà petit, en Gabriel.

Aquest any no es vol tornar a perdre l'oportunitat de marxar, però els seus pares s'hi neguen rotundament. En Gabriel, però, hi torna a anar. A més, està enfadada perquè ha de tornar a casa abans que en Gabriel, i si ella arriba tard, s'enfaden molt i la castiguen.

Ja no sap què més fer ni què dir per a solucionar aquest tema, perquè els seus pares diuen que al ser una noia, hi ha activitats que no pot fer, i que no pot anar de nit pel carrer.

ACTIVITAT: EL MÓN AL REVÉS: LECTURA

- Vinc per l'anunci, senyora.
- Bé – diu la cap de personal -. Segui. Com es diu vostè?
- Bernat...
- Senyor o senyoret?
- Senyor.
- Digui'm el seu nom complet.
- Bernat Fuster, senyor de Vilarnau.
- He de dir-li, senyor de Vilarnau, que actualment, a la nostra direcció no li agrada agafar homes casats. Al departament de la senyora Moreno, per la qual nosaltres contractem al personal, hi ha varies persones per baixa de paternitat. És legítim que les parelles joves desitgen tenir fills – la nostra empresa, que fabrica roba per nadó, les anima a tenir-los - però l'absentisme dels futurs pares i dels pares joves constitueix un dur handicap per la marxa del negoci.
- Ho comprenc, senyora, però ja tenim dos nens i no en vull més. A més (el senyor de Vilarnau es ruboritzava, i parla amb veu baixa) prenc la píndola.
- Bé, en aquest cas, seguim. Quins estudis té vostè?
- Tinc el certificat escolar i el primer grau de formació professional d'administratiu. M'hauria agradat acabar el batxillerat, però a la meua família érem quatre germans, i els meus pares van donar prioritat a les noies, la qual cosa és molt normal. Tinc una germana arquitecte i l'altra mecànica.
- On ha treballat vostè darrerament?
- Bàsicament he fet substitucions ja que em permetia ocupar-me dels nens mentre eren petits.
- Quina professió té la seva dona?
- És cap d'obres a una empresa de construccions metàl·liques. Però està estudiant enginyeria, ja que en un futur haurà de substituir la seva mare, que és qui va crear el negoci.
- Tornant a vostè. Quines són les seves pretensions?
- Doncs...
- Evidentment amb un treball com el de la seva dona i amb les seves perspectives de futur, vostè desitjarà

un sou de complement. Uns duros per despeses personals, com tot home desitja tenir, pels seus capritxos, els seus vestits... Li oferim 250 euros per començar, una paga extra i una prima d'assiduitat. Fixi's en aquest punt, senyor de Vilarnau, l'assiduitat és absolutament indispensable en tots els treballs. Ha estat necessari que la nostra directora creés aquesta prima per animar al personal a no faltar per ximpleries. Hem aconseguit disminuir l'absència masculina a la meitat; tot i així, hi ha senyors que falten amb el pretext de que el nen tos, o que hi ha vaga a l'escola.

- Quants anys tenen els seus fills?
- La nena sis, i el nen quatre. Els dos van a classe i els recullo per la tarda quan surto de la feina, abans de fer la compra.
- I si es posen malalts? Té vostè pensada alguna solució?
- El seu avi pot tenir-ne cura. Viu a prop.
- Molt bé, gràcies, senyor de Vilarnau. Ja li comunicarem la nostra resposta dintre d'uns quants dies.

El senyor de Vilarnau va sortir de l'oficina ple d'esperança. La cap de personal es va fixar en ell al marxar. Tenia les cames curtes, l'espalla una mica encorbada, i gairebé no tenia cabell. "La senyora Moreno odia els calbs", va recordar la responsable de la contractació.

I a més, li havia dit: "més aviat un alt, ros, amb bona presència i solter". I la senyora Moreno serà la directora del grup l'any vinent.

Bernat Fuster, senyor de Vilarnau, va rebre una carta tres dies després que començava dient: "Lamentem..."

France de Lagarde

LE MONDE, 29-29 setembre 1875
(text recollit per Enriqueta García i Aguas Vivas Català)

ACTIVITAT: GARATGE MIREIA: ROL PLAYING

MIREIA

Tens molta seguretat en les teves habilitats per reparar cotxes. Vas arreglar almenys 400 cotxes quan treballaves a l'anterior garatge. Vas rebre poquíssimes queixes.

El teu cap et va dir que eres una de les persones més destres arreglant cotxes que havia contractat.

Al joc de rol intenta convèncer al client perquè deixi el cotxe a arreglar al teu nou garatge.

JAUME

T'assabentes que han obert un nou garatge al poble: "Garatge Mireia". Estàs content perquè els mecànics dels altres tallers mai han arreglat bé el teu cotxe. Truques i quedes per deixar el teu cotxe. Quan el portes, et trobes una dona. Et quedes estranyat. No vols que una dona arregli el teu cotxe.

Al joc de rol intenta trobar una forma per evitar deixar el teu cotxe al garatge Mireia.

ACTIVATAT: LA MEVA FEINA: LLISTA DE PROFESSIONS

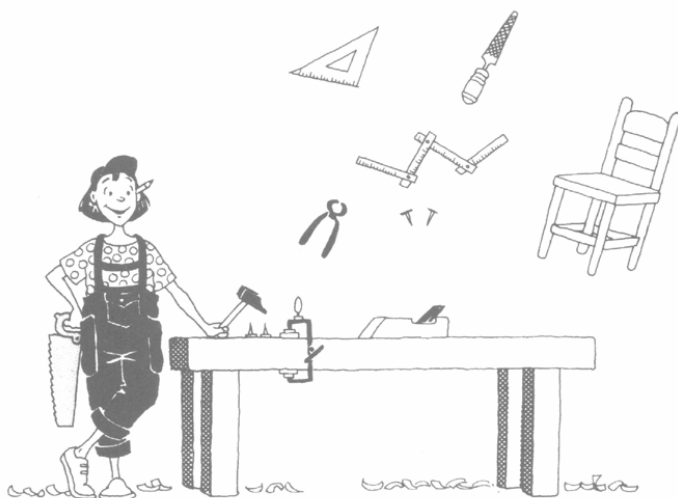
LLISTA PER ALS PARTICIPANTS

Cuiner
Amo de casa
Secretari
Dependent
Perruquer
Caixer
Infermer
Ballarí
Cangur

LISTA PER LES PARTICIPANTS

Mecànica
Conserge
Comptable
Directora d'un banc
Metgessa
Pilot
Fustera
Enginyera
Pescadora
Advocada
Barbera
Escombriaire

ACTIVITAT: LA MEVA FEINA (2): FULL D'ENQUESTA**QUI FA CADA FEINA?**

	RESPOSTES DE LES DONES			RESPOSTES DELS HOMES			Totals
	Només per homes	Només per dones	Pels dos	Només per homes	Només per dones	Pels dos	
Cuinar							
Ocupar-se de la mecànica							
Dedicar-se a la perruqueria							
Pilotar avions							
Ballar							
Fer de conserge							
Fer de dependent							
Tenir cura de malalts							
Dedicar-se a la medicina							
Fer de secretari							
Fer d'escombriaire							
Fer de caixer							
Dedicar-se a l'advocacia							
Dirigir un banc							
Fer de cangur							
Fer de comptable							

Observacions:.....

.....

.....

.....

ACTIVITAT: LA CARTA ALS REIS: FULL DE TREBALL**LES MEVES JOGUINES**

ACTIVITAT: ELS INSULTS: TARGETES

INÚTIL

TREBALLADOR

PATÓS

IDIOTA

AMABLE

CARINYÓS

AFECTUÓS

PESAT

RIDÍCUL

SOCIABLE

AGRADABLE

PENÓS

HARPIA

BENÈVOL

INNOCENT

PERSEVERANT

RESPECTUÓS

TOLERANT

BOIG/BOJA

RIALLER

TENDRE

SEC

BONIC

ELEGANT

HORRIBLE

MALÈFIC

MANIPULADOR

COMPRENSIU

ATENT

SIMPÀTIC

TONTO

ACTIVITAT: ELS MEUS ABUSOS: FULL DELS TIPUS D'ABUSOS

L'abús és aquell maltractament que una persona exerceix sobre una altra, a través de la seva conducta, provocant mal físic o emocional a l'altra persona. Hi ha diferents tipus:

Físic: Inclou una escala que pot començar amb un pessic i continuar amb empentes, bufetades, cops de puny, patades, podent arribar a provocar avortaments, lesions internes, desfiguracions, fins a l'homicidi.

Social: Totes aquelles conductes o accions que busquen controlar la dona en les seves relacions socials provocant en menor o major mesura l'aïllament de la dona.

Ambiental: Envair l'espai i coses pròpies; no tenir en compte l'altra persona.

ABUSOS

Econòmic: És el control dels diners de la parella per part de l'home com a forma de limitar l'autonomia de la dona.

Emocional: Comprèn una sèrie de conductes verbals com insults, crits, crítiques permanents, desvaloritzacions, amenaces... La dona sotmesa a aquest clima emocional pateix una progressiva debilitació psicològica, presenta quadres depressius i pot desembarcar en el suïcidi. Està present en tota relació abusiva, ja sigui de forma exclusiva, o conjuntament amb altres tipus.

Sexual: Consisteix a imposar actes d'ordre sexual contra la voluntat de la dona. A part de la violació amb força també s'inclou la coacció (moltes dones accepten tenir relacions sexuals per a no rebre cap altre tipus de maltractament cap a elles o als seus fills). Tenir relacions amb una persona aliena a la parella sense protecció també es considera abús sexual.

ACTIVITAT: ELS MEUS ABUSOS: GRAELLA DE TREBALL

	Hem patit alguna situació d'abús	Hem actuat de forma abusiva
Entorn laboral		
Entorn familiar / amics		
Entorn de parella		